

A Kúria a dr. Vincze Kornélia ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Várhelyi Kornélia által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 4.M.3820/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 49.Mf.634.294/2010/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Bíróság 49.Mf.634.294/2010/4. számú ítéletét hatályában fenntartja. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint és 5.400 (ötezer-négyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget. A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt nyújtott be keresetet. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 4.M.3820/2008/16. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát, és hogy a jogviszony az ítélet jogerőre emelkedése napján szűnik meg. Kötelezte az alperest elmaradt munkabér, felmentési időre járó átlagkereset, végkielégítés és átalánytérítés megfizetésére. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1987. január 15. napjától anyagkönyvelő munkakörben állt az alperes alkalmazásában, kizárólag forgalmi könyvelést végzett. 2008. januárjában további feladatként kapta a tárgyi eszköznyilvántartás vezetését illetőleg könyvelését. Tájékoztatta a munkahelyi vezetőjét, hogy a tárgyi eszköznyilvántartás tekintetében hiányzik a gyakorlata, majd ezt követően az új feladat ellátásához hozzáfogott. A felettes észlelte, hogy a felperes nem halad kellő ütemben, többször figyelmeztette arra, hogy júniusban évközi könyvvizsgálat várható, addigra el kell készülni a munkával. A könyvvizsgáló a vizsgálati emlékeztetőjében megállapította a tárgyi eszköznyilvántartásban észlelt hiányosságokat és azokat részletesen elemezte. Felhívta az alperest, hogy az év végi vizsgálatig rendezze a hibákat és a hiányosságokat. A gazdasági igazgató az igazgatótanács tagjának kérésére ellenőrizte a könyvelést, és helytállónak találta a vizsgálati emlékeztető megállapításait, mely szerint 2008. január 31. után a szintetikus nyilvántartásban érdemi munkavégzés nem történt, az immateriális javak és a tárgyi eszközök analitikus és szintetikus könyvelése szakszerűtlen munkát takar, az adatbevitelnél sok a pontatlanság. Utalt arra is, hogy a felperes három hónapja „bagatellizálja” előtte a kérdést, „súlyos” szándékossággal félrevezetve őt. A felperes a vizsgálat időszakában táppénzes állományban volt egészen 2008. június 30-áig. Ezt követően négy nap szabadság címén maradt távol, majd ismét

keresőképtelen állományba került. Csak 2008. július 16-án jelent meg a munkahelyén. A felettese ekkor terhére rőtt a tárgyi eszköz nyilvántartással kapcsolatos mulasztásokat, továbbá 2008. júliusában négy igazolatlan munkanapot. Aznap átadásra került a rendkívüli felmondás, amely szerint a felperes többszöri figyelmeztetés ellenére sem tartotta be az Mt. 103. § (1) bekezdés b) pontjában előírt kötelezettségét, mulasztását a társaság könyvvizsgálója is igazolta. Megsértette egyúttal az Mt. 103. § (1) bekezdésének a) pontját, amikor a munkahelyéről igazolatlanul távol maradt. A munkaügyi bíróság megállapította a könyvvizsgálói jelentés és a felperes felettesének tanúvallomása alapján, hogy az alperes könyvelésében 2008. június hónapban számos hiányosság volt. A felmondás ezen indokát valósnak találta. Álláspontja szerint azonban ebből okszerűen nem következik a felperes munkaviszonyának megszüntetése. A felperes elismerten régóta jó munkaerőként végezte a munkáját, saját szakterületén nem volt kifogás vele szemben. Az új feladat problémát okozott a számára, betanítására nem jutott elég idő. A problémákról széles körben tudtak a munkatársak, tőlük telhetően segítették a felperest. A felettes szintén tudhatott és tudott is a problémákról, már 2008. március 10-én észlelte, hogy a nyilvántartásban hiányosságok vannak. Az a tény, hogy csak a könyvvizsgálói jelentésből értesült a hiányok, pontatlanságok súlyosságáról, arra utal, hogy vezetőként nem járt el megfelelő körültekintéssel, nem kellőképpen ellenőrizte a felperes munkavégzését, semmilyen intézkedést nem tett abból a célból, hogy a tapasztalt hiányok megszüntetését figyelemmel kísérje, a felperes munkáját segítse. E vezetői mulasztás eredménye nem hárítható kizárólag a felperesre. A könyvvizsgálói jelentés szerint a hiányosságok helyrehozatala nagyon nagy munka. A bíróság életszerűtlennek tartotta, hogy ilyen mennyiségű hiba kizárólag a felperes néhány hónapos tevékenysége során állt elő. Az alperes nem bizonyította, hogy kifogástalan állapotú nyilvántartást adott át a felperesnek. A felperes mulasztásai nem jártak különösebb következményekkel, az év végi vizsgálatig helyrehozhatók voltak. A felperes kötelezettségszegésének szándékosságát vagy súlyos gondatlanságát az alperes nem bizonyította. A felperes ugyan megszegte a munkaviszonyból származó kötelezettségét, azonban nem olyan jelentős mértékben, hogy fenntarthatatlanná tette volna a munkaviszonyt. A bíróság vizsgálta az Mt. 103. § (1) bekezdés b) pontját. Valósnak találta a rendkívüli felmondást az igazolatlan távollét tekintetében is. A felperes eredménytelenül hivatkozott arra, hogy telefonon kért és kapott szabadságot, ezt a telefon híváslista beszerzése sem bizonyította volna, mivel a beszélgetés tartalmát abból nem lehet megismerni. A bíróság ezen indokból sem találta jogszerűnek a felmondást, mivel bár azt valósnak találta, abból okszerűen a munkaviszony megszüntetése nem következik. Az alperes nem bizonyította a kollektív szerződés betartását, mely szerint egy teljes napos távollét is rendkívüli felmondási oknak minősül. A gazdasági igazgató utalt arra, hogy a szabadság utólagos

kiírására is lehetőség volt. A felperesnek erre nem lehetett módja, mivel a munkába állásakor a gazdasági igazgató nyomban hívatta, hogy a mulasztásait a terhére rója. Nem nyert továbbá bizonyítást, hogy a felperes távolléte a könyvvizsgálói jelentéssel összefüggött. Az alperes nem tartotta be az igazolatlan mulasztás szankcionálásakor a kollektív szerződés rendelkezéseit. A felperes 2008. június 2. napján igazolatlanul volt távol, ezt a tényt az alperes tudomásul vette, rendkívüli felmondást nem alkalmazott. Ebből következik, hogy az igazolatlan mulasztás önmagában nem adott okot a rendkívüli felmondásra, mivel az igazolatlan távollétet nem következetesen szankcionálta az alperes, és azon többlet tényállási elem, amely a távollét és a könyvvizsgálói jelentés összefüggésére utal, nem bizonyosodott be, a bíróság nem tartotta okszerűnek az igazolatlan távollétre vonatkozó felmondási indokot.

Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság a 49.Mf.634.294/2010/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, azonban a levont jogkövetkeztetéssel több tekintetben nem értett egyet. Helytállóan állapította meg, hogy a felmondás mindkét indoka valós. Osztotta azon álláspontot is, hogy az első felmondási indokból okszerűen a munkaviszony megszüntetése nem következik. Olyan szakmai hiányosságok feltárása történt, amelyek lehetnek annak következményei, hogy a felperes nem rendelkezett megfelelő szakmai tudással. Az alperesnek kellett bizonyítania, hogy a feltárt hiányosságok a felperes szándékos vagy súlyos gondatlan magatartására és nem pedig a felperes megfelelő szakmai tudására vezethetők vissza. A munkavállaló képességeivel összefüggő indok a rendes felmondás alapjául szolgálhat. Az igazolatlan mulasztás tényéből azonban okszerűen következik a rendkívüli felmondás. A felperes nem bizonyította, hogy telefonon szabadságot kért az alperes gazdasági igazgatójától, és ő ezt engedélyezte a számára. Helytállóan mellőzte a híváslista beszerzését az elsőfokú bíróság, önmagában az sem lett volna alkalmas annak bizonyítására, hogy a felperes részére az alperes szabadságot engedélyezett. Iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy lehetőség volt a gazdasági igazgató szerint utólagos szabadságkiírásra. A gazdasági igazgató úgy nyilatkozott, hogy arra menet közben kerülhetett volna sor. Nincs az okszerűség szempontjából jelentősége annak, hogy a felperes távolléte a könyvvizsgáló jelentésével összefüggött-e. Nem azt sérelmezte a felmondásban az alperes, hogy a könyvvizsgálói jelentés miatt hiányzott, hanem arra utalt, hogy a jelentésben feltárt hibák elhárítása helyett távol maradt olyan időszakban is, amikor a távolléte nem minősült igazoltnak. A gazdasági igazgató úgy nyilatkozott, hogy a 2008. június 2-ai távollét igazolatlan jellege csak 2008. június 16-án, a felperes visszatérésekor vált nyilvánvalóvá. Így nem volt abban a helyzetben, hogy rendkívüli felmondást alkalmazzon a felperessel

szemben. A kollektív szerződés egy napos hiányzás esetére biztosít lehetőséget a rendkívüli felmondásra, de a munkáltató mérlegelési joga, hogy él-e azzal. A felperes a felülvizsgálati kérelmében kérte a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalást. A másodfokú bíróság ítélete téves, mert az eljárás során feltárt tényeket és körülményeket súlyosan egyoldalúan, kizárólag a munkáltató érdekére és nyilatkozataira figyelemmel mérlegelte, melynek következtében téves és valótlan következtetéseket vont le. A telefon híváslista bizonyítani tudja a telefonhívás megtörténtét. A beszélgetés tartalmának utólagos bizonyítására nincs mód, de egyértelmű, hogy a távollét okával és a szabadság iránti kérésével hívta fel a felettesét, egyéb megbeszélni valójuk nem volt. Amennyiben lett volna, nem állt volna módjában a tanúnak letagadni a beszélgetést.

A szabadságos tömb utólagos kitöltésére vonatkozik a tanú nyilatkozata, nem a szabadság utólagos engedélyezésére. A 2008. június 2-ai igazolatlan távollét bérszámfejtéskor feltűnt a munkáltatónak. Nem életszerű, hogy a 2008. július 1-jétől 4-éig tartó állítólagos igazolatlan távollét nem tűnt fel, és nem kérdezte meg a távolléte okát. Ezt követően még tíz napig volt táppénzen, ezalatt sem kereste meg a munkáltatót. A felmondás indokolásának megfogalmazásából egyértelmű, hogy az alperes összefüggést állapított meg a felmondás két indoka között. A felperesnek azt rótta fel, hogy ahelyett, hogy kijavította volna a hibát, igazolatlanul maradt távol a munkából. Ennek azért is van jelentősége, mert a hibák feltárásáról, a könyvvizsgálói jelentésről csak a felmondás közlésekor tájékoztatta az alperes. Nem állt érdekében hiányozni, a táppénz alacsonyabb összegű mint a munkabére. Amennyiben nem engedélyezte volna az alperes a szabadságot, megjelent volna munkavégzés céljából. Az elsőfokú ítélet elleni csatlakozó fellebbezésben megjelölt elmaradt munkabér megfizetését kérte, továbbá elmaradt munkabérre, valamint felmondási időre járó összegre tartott igényt. Az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság az első felmondási okkal kapcsolatban téves döntést hozott, melyet a csatolt bizonyítékok és elhangzott tanúvallomások téves mérlegelését követően hozott meg. Bizonyítást nyert, hogy a felperes súlyos gondatlanságára, illetve szándékos magatartására vezethető vissza a munkaköri leírásban szereplő rábízott feladatok teljesítésének elmulasztása. A felperes nem állította, hogy a nyilvántartás az átvételkor hiányos lett volna. A mulasztás súlyosságát a könyvvizsgálói jelentés azon megállapítása alapozza meg, hogy a tárgyi eszköz nyilvántartás hiányossága és hibái csak jelentős csapatmunkával és „emberanyag” igénybevételével hozhatóak helyre. A felperest betanították, az ezzel kapcsolatos tanúvallomásokat figyelmen kívül hagyta a bíróság. A kollégáitól tudott segítséget kérni. A felperes tulajdonképpen bele sem fogott a munka elvégzésébe, ezért ezzel kapcsolatos kérdései sem lehettek. A második felmondási okkal kapcsolatos jogerős ítéleti

megállapításokat elfogadja, annak indoka az igazolatlan távollét, azonban két egymástól eltérő kötelezettségszegés miatt szüntette meg a munkaviszonyt. A felperes sem hivatkozott az elsőfokú bíróság ítéletének meghozataláig arra, hogy a két ok egymással kapcsolatban lenne. A híváslista csatolásától nem zárkozott el, azonban az nem bizonyította volna, hogy az alperes szabadságot engedélyezett. A szabadság engedélyezése a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés, így ezen kérdésben hozott munkáltatói döntést nem lehet megkérdőjelezni. A kollektív szerződés az egész napos igazolatlan hiányzás esetében lehetővé teszi a rendkívüli felmondást. Ebből adódóan a felperes öt napos igazolatlan távolléte alapján a rendkívüli felmondás okszerű. A 2008. június 2-ai távolléttel kapcsolatban az alperes csak azt a hibát követte el, hogy a kifizetett bért nem követelte vissza. A hiányzás igazolatlan voltával akkor szembesült, amikor a felperes munkavégzésre először megjelent. Az alperes a kereset elutasítását, új határozat hozatalát kérte, mely szerint mindkét felmondási ok jogszerű, másodlagosan a jogerős ítélet fenntartását kérte. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem alaptalan. Az Mt. 103. § (1) bekezdés a) pontja szerint a munkavállaló köteles az előírt helyen és időben munkára képes állapotban megjelenni, és a munkaidejét munkával tölteni, illetőleg ez alatt munkavégzés céljából a munkáltató rendelkezésére állni. A per során nem volt vitás, hogy 2008. július 1-jétől július 4-éig a felperes munkavégzés céljából nem jelent meg a munkahelyén. Ugyanebben az időben keresőképtelen állományban sem volt. Előadása szerint szabadságot kért és kapott a gazdasági igazgatótól. A per során ezt nem tudta bizonyítani. A híváslista önmagában, további bizonyíték hiányában nem igazolja a beszélgetés tartalmát, nem bizonyítja, hogy a felperes szabadságot kapott. Az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül mellőzték a híváslista beszerzését. Érdemben az utólagos kiírás vagy engedélyezés kérdésének nincs jelentősége, csak annak, hogy a felperes igazoltan vagy igazolatlanul volt-e távol. A másodfokú bíróság nem értelmezte jogszabálysértően a rendkívüli felmondásban foglaltakat. Nem következik a rendkívüli felmondásból, hogy a jelentésben foglalt hibák kijavítása miatti távollét miatt szüntette meg az alperes a munkaviszonyt. Az alperes az Mt. 103. § (1) bekezdés a) pontját kérte számon a felperesen és az igazolatlan távollét miatt alkalmazott rendkívüli felmondást. Az a körülmény, hogy az alperes a 2008. június 2-i igazolatlan távollét miatt nem szüntette meg a munkaviszonyt, nem jelent következetlen jogalkalmazást és nem teszi okszerűtlenné a felmondást. Amennyiben a munkáltató egy nap igazolatlan távollét miatt nem szünteti meg a munkaviszonyt, nem jelenti azt, hogy négy nap igazolatlan távollét esetén ezt ne tehetné meg. A két kötelezettségszegés eltérő súlyú, a munkáltató jogosult mérlegelni, és nem követ el jogszabálysértést, ha csak a

nagyobb súlyú kötelezettségszegés miatt szünteti meg a munkaviszonyt, akkor sem, ha azt a kollektív szerződés a kisebb súlyú miatt is lehetővé teszi. Négy nap igazolatlan távollétből okszerűen következik a munkaviszony rendkívüli felmondással történő megszüntetése, nem várható el a munkáltatótól a további foglalkoztatás. Az alperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmét a másodfokú bíróság ítéletének indokolásával szemben terjesztette elő. Álláspontja szerint megállapítható a lényeges kötelezettség jelentős mértékű szándékos vagy súlyosan gondatlan megsértése. Felperes hosszabb ideje egy meghatározott munkakörben foglalkoztatott munkavállaló volt, akinek olyan feladatot is adtak, amelyet korábban nem látott el. Megfelelő képzésben, oktatásban, tájékoztatásban nem részesítették, a kollégák sem tudtak segítséget nyújtani, mivel maguk is leterheltek voltak. A felettese sem nyújtott segítséget a részére. Mindezek alapján nem állapítható meg, hogy a felperes szándékosan vagy súlyosan gondatlanul szegte meg a kötelezettségét. A bíróságok nem értékelték a bizonyítékokat okszerűtlenül, logikátlanul, a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg a rendkívüli felmondással szemben támasztott törvényi feltétel hiányát ezen felmondási okkal kapcsolatban [Pp. 206.(1) bekezdés]. A másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül változtatta meg az elsőfokú bíróság ítéletét, mivel az alperes jogszerűen szüntette meg a felperes munkaviszonyát, a jognyilatkozatában szereplő indokok közül a második alapján helye volt rendkívüli felmondás alkalmazásának [Mt. 96. § (1) bekezdés a) pont]. A Kúria a másodfokú határozatot a kifejtettek miatt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felperes pervesztességére tekintettel köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, mely az ügyvédi munkadíjból áll, ennek mértékét a Kúria az ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésére tekintettel állapította meg. A felperes munkavállalói költségkedvezményben részesült, ezért a felmerült felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli. Budapest, 2012. június 13.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Fuhrmann Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelül: Nné tisztviselő